

Европейски съюз

Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

2009

ЦЕНТЪР ЗА
МОДЕРНИЗИРАНЕ
НА ПОЛИТИКИ

IMMIGRATION
INTEGRATION
CENTER

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

1. МИГРАЦИОННА ПАНОРАМА

Миграционната панорама се основава на два основни плана. Синхронният план представя актуалната картина на феномена. Диахронният проследява неговото развитие в исторически план.

а. синхронен план

Основните данни за броя на имигрантите, както и други статистически данни за феномена, дава Националният институт за статистически и икономически изследвания на Франция на базата на преброявания на населението. Последното е от 2004 г.

Преди да се представят самите данни, е необходимо да се уточнят дефинициите, които са използвани при тяхното събиране. Те са следните. Като чужденец се определя всеки човек, пребиваващ във Франция, който няма френско гражданство. Т.е. единственият критерий, по който се определя дали даден индивид е чужденец, е неговото гражданство. Това обаче не е константна характеристика. През живота си човек може да смени своето гражданство и да получи френско. В такъв случай той е считан за французин по натурализация и не влиза в общия брой на чужденците. Дете, родено във Франция от двама родители чужденци, в най-общия случай при раждането си е чужденец, освен ако неговите родители не са родени във

Франция. В голямата си част тези деца получават френско гражданство при условие, че пребивават в страната.

Дали даден индивид е имигрант се определя на базата на две характеристики - гражданство и място на раждане. Според дефиницията на Висшия съвет по интеграция на Франция, дадена през 1991г., имигрант е лице, което пребива във Франция и което е родено като чужденец в чужда държава. Това е константна характеристика - дори да смени гражданството си, такова лице продължава да бъде имигрант.

Като обобщение трябва да се каже, че не всеки чужденец е имигрант. Някои чужденци са родени във Франция. И обратното, не всеки имигрант е задължително чужденец. Някои имигранти имат френско гражданство. Все пак в голямата си част имигрантите са чужденци.

По данни на Националния институт за статистически и икономически изследвания през 2004г. във Франция пребивават 4 900 000 имигранти. Броят им е с 760 000 повече сравнение с предишното преброяване от 1999г. През 2004 г. имигрантите представляват 8,1 % от населението на Франция. От тях

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

1 970 000 са натурализирани французи, 2 960 000 са чужденци, родени извън Франция, и 550 000 чужденци, родени във Франция .

Географските региони на произход са следните :

- 1 700 000 млн. или 35 % от всички имигранти са граждани на ЕС (ЕС-25). 250 000 са имигрантите от европейски държави извън ЕС;
- 1 500 000 или 31 % от всички имигранти са от региона на Магреба (Северна Африка). Увеличили са се 220 000 в сравнение с 1999 г.;
- 570 000 или 12 % от всички имигранти са от Субсахарна Африка. Увеличението е с 45 % сравнение през 1999г. Един от всеки три имигранта от този регион е от държава бивша колония на Франция;
- 830 000 или 17% от всички имигранти идват от регион, различен от изброените. 14 % са имигрантите от Азия (в това число и Турция), като те нарастват значително в сравнение с предишни преброявания .

Демографските характеристики, които

могат да бъдат дадени са следните:

- По-голямата част от имигрантите живеят в района Ил-дьо-Франс (столицата и предградията) - 40 %, както и в югоизточната част на страната. Един от всеки шест жители на региона около столицата и самият Париж е имигрант.
- Днес броят на мъжете и жените имигранти е сравнително изравнен, благодарение преди всичко на политиката за събиране на семейства, чието начало е поставено през '70-те години на 20 век.
- Във възрастово отношение имигрантите са малко по-застаряващи в сравнение с останалата част от населението. Средната възраст на имигрантите е 45 години, която се запазва благодарение на увеличаване общ брой на ново-пристигащите. Средната възраст на останалата част от населението е 39,4 години.
- Нивото на образованието на имигрантите също се е променило през последните години. Днес една четвърт от имигрантите имат диплома за висше образование. Това е четири пъти повече в сравнение с данните от 1982г .

Трудно е да се даде точна информация

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

за броя на пристигащите мигранти годишно. В изследване на Националния институт за статистически и икономически изследвания са посочени следните данни за периода 2000 - 2003 година:

- 2000 г. - 97 083
- 2001 г. - 106 656
- 2002 г. - 123 477
- 2003 г. - 135 395

В тези цифри влизат различни типове имигранти - постоянно работещи, с мотив събиране на семейство, бежанци, посетители и др. Не се отчита броят на имигрантите от страни извън Европейското икономическо пространство, т.е. те се отнасят до граждани на трети страни. Имигрантите са основно от Африка, най-вече от Алжир, Мароко, както и бивши френски колонии в Субсахарна Африка.

б. диахронен план – кратка история на миграцията

Историята на имиграцията във Франция е дълга. Първите фигури на чужденци могат да бъдат открити още в Средновековието. Революцията от 1789г. формира разбирането за нация и определя понятието за чужденец.

Термините имигрант и имиграция се появяват в изследванията на статистици и демографи за пръв път по време на Третата република (1870 - 1940). Първата юридическа дефиниция е дадена през 1924г. на базата на Международната конвенция от Рим. Днес се използва определението, дадено от Висшия съвет по интеграция през 1991г.

В модерния свят корените на масовата имиграция във Франция могат да бъдат открити в резкия спад на прираста в страната в средата на 18 век. Същевременно това е периодът, в който страната се индустриализира и изпитва нужда от работна ръка. До Втората световна война Франция се отличава силно от останалите

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

европейски държави, които, за разлика от нея, имат значителен прираст на населението и в миграционен план се характеризират по-скоро със засилена емиграция.

Условно могат да бъдат очертани следните периоди:

1820 - 1914

Земеделието, мините и зараждащата се индустрия привличат в началото на 19 век редица работници от съседните страни. Повечето от тях остават временно в страната, но някои се установяват трайно. Това е времето на политическите революции в Европа. Франция със своята репутация на страна на свободата привлича много от участниците в тях.

През този период в страната се установяват много немци, както и поляци от така наречената Голяма емиграция. Те активно участват в Парижката комуна. Много евреи също търсят нов дом във Франция след погромите в Русия и Източна Европа. Англичани, италианци, испанци, белгийци идват да работят във Франция.

През 1881г. 1 милион чужденци живеят в страната (3% от населението). Причините са многобройни - най-вече спадът в прираста в страната и нуждата от работна ръка. Много от тях участват в създаването на работническото движение.

Третата Република приема закон за гражданството. Той задължава всички, живеещи в страната да изпълняват военната си повинност във Франция.

Това е периодът на зараждането на национализма и ксенофобските реакции срещу имигрантите. В отговор на обществените настроения държавата задължава чужденците да се регистрират в общините. Появяват се и първите документи за пребиваване.

Въпреки проявите на ксенофобия в началото на 20 век, чужденците успяват постепенно да се интегрират в обществения живот.

1918 - 1918

Редица имигранти участват като доброволци във френската армия по време на Първата световна война. Включват се и хора от колониите. Първоначално доброволно, но по-късно по задължение, участието във войната поражда напрежение. В някои от колониите, като Алжир и днешна Буркина Фасо, се организират протести.

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

След войната правителството решава да наеме чужденци като работна ръка. Разрешителното за работа става задължително. Освен от Европа са наети и хора от колониите в Африка, а също така и от Китай.

Всички тези работници са дошли във Франция на базата на колониалната политика, често примесена с военни методи.

Зараждат се нови вълни на ксенофобия и расизъм.

1919 - 1939

Това е период на масово пристигане на работници и бежанци, но кризата от '30-те години на 20 век определя отношението към тях като към „нежелани“.

Загубите от войната трябва да бъдат преодолени. Броят на имигрантите нараства драстично и Франция става една от първите държави по брой на имигрантите.

В периода 1919-29г. Франция подписва спогодби с редица държави - Полша, Италия, Чехословакия, които гарантират равните заплати и социална сигурност за техните работници в страната. Трудовият договор става задължителен. През 1927г. Парламентът приема закон, облекчаващ получаването на гражданство.

В този период освен италианци и поляци във Франция пристигат и много руски политически имигранти и арменци след събитията в Турция от 1915г.

Колониалната имиграция също нараства, преди всичко от Алжир. Но тези имигранти не присъстват на този етап в статистическите данни, поради факта, че са френски поданици.

Кризата от '30-те години на 20 век засилва ксенофобията. Приети са редица закони, ограничаващи наемането на чужди работници. Някои безработни чужденци са принудени да се върнат в страната си на произход.

В страната пристигат редица евреи. Антисемитизмът се засилва. Парламентът приема Закон за предпочитаната националност, който забранява на чужденците да упражняват някои професии. През 1936г. В отговор на тези събития чужденци, пребиваващи във Франция, организират протести.

Това е период, в който във Франция се заселват и много испанци, основно по политически причини.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

1939 - 1945

С началото на Втората световна война Франция призовава чужденци и хора от колонии да се включат в армията. Редица от тях го правят доброволно. Те са включени в Чуждестранния легион или в други части на армията. Естествено общественото мнение посочва тях като първите виновни за поражението на страната.

За режима на Виши чужденците са нежелани. Започва процес на отнемане на гражданство на някои от тях, най-вече на евреите, пристигнали от Източна Европа. Последвалите събития дават основание съдбата на френските евреите да бъде определена като трагична.

Много чужденци се включват активно в Съпротивата. Италианците и испанците са многобройни. Те се бият за страната на Франция, но и аз свободата на собствените си страни. Включват се и комунисти от други държави.

В освобождението също участват много чужденци и хора от колонии. Така например Марсилия е освободена от алжирски и марокански части.

1945 - 1974

След края на войната Франция трябва да бъде възстановена. Липсва работна ръка. През 1945г. е създаден Националният офис по имиграция. Подписани са договори с Италия, Испания, Португалия, Югославия, Турция, и бившите протекторати Тунис и Мароко.

Испанците и италианците са многобройни. Много от тях пристигат и като „нелегални“.

След 1947г. алжирците могат да пътуват свободно между Алжир и Франция. До началото на Алжирската война те са 200 000. Този конфликт определя бъдещето на тези имигранти. Много от алжирските имигранти трайно остават изключени от обществото. Не намалява и броят на имигрантите от Тунис, Мароко и други африкански колонии.

С подписването на Женевската конвенция пристигат и много бежанци.

Повечето имигранти работят в мините или в индустрията. Жените работят основно в сектора на услугите. Имигрантите са жертва на липсата на жилища. Образуват се „бидонвили“ в покрайнините на повечето големи градове и най-вече около Париж.

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

През '50-години на 20 век гържавата развива социална политика с цел подобряване на положението на алжирците. До 1966г. Дирекцията по населението и имиграцията координира тази политика.

През '70-години на 20 век ксенофобските и расистки прояви се засилват отново. Техни жертви стават преди всичко хора от Магреба. През 1972г. с единодушие френските парламентаристи приемат първия закон против расизма. Появяват се и много организации в подкрепа на имигрантите.

1974 - ...

След няколко десетилетия на възход през '70-години френската икономика влиза в рецесия. Нараства безработицата. Ксенофобските прояви се засилват.

Развиват се политики за връщане на работници, но същевременно се осъществяват и много събирания на семейства на имигранти.

Не намалява и броят на искащите убежище. Все по-трудно обаче става да се получи статут, защото основният принцип в политика на правителството продължава да бъде ограничаването на

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

имиграцията. Много от неполучилите убежище остават да пребивават в страната без документи.

Въпреки рестриктивната политика през последните десетилетия на 20 век имиграцията отново нараства. Пристигат предимно имигранти от Виетнам, Камбоджа и Лаос. Много от тях са настанени в специални центрове. В големите градове се оформят квартали, които имат репутацията на „чайна таун“.

През '80-те години на 20 век френското общество си дава сметка, че имигрантите са част от обществото и ще останат в страната. Променя се регламентацията за получаване на документи за пребиваване.

Имигрантите и техните деца стават част от френското общество. Но това не се случва без проява на ксенофобия, расизъм, сегрегация. Хората от имигрантските квартали се чувстват все повече изключени от обществото.

Манифестацията за равенството от 1983г. изкарва на улиците децата на имигрантите, които искат за себе си по-голям шанс за развитие в страната. Едновременно с това се засилва и поли-

тическото влияние на крайно десни партии.

През следващите години нови и нови предизвикателства се появяват пред обществото и имиграцията.

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

2. ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА

Институционализацията на миграционната политика се осъществява на две нива - държава и гражданско общество. В тази част ще бъдат представени основните държавни институции и основните неправителствени организации, които работят в областта.

• Основни институции

Предвид дългата традиция, която Франция има с имиграцията, опитите за институционализация и създаване на държавни органи, които да контролират и управляват процеса, датират много преди създаването на Петата република. Все пак през '50-години на 20 век се полагат основите на институциите, които функционират и днес. Няколко са държавните институции, които се занимават най-общо с миграционна политика във Франция в момента.

Министерство на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие.

В последните двадесет години нееднократно е било обсъждано да се обединят в една институцията функциите изпълнявани до момента от министерствата на вътрешните и външните

работи, социалното министерство и министерството на правосъдието.

Министерството на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие обаче е създадено едва през 2008 г. То има четири основни цели: да управлява миграционните потоци, да спомага интеграцията, да подпомага формирането на френска идентичност и да стимулира развитието в страните на произход.

Идеята за създаването на подобно министерство е лансирана от сегашния френски президент Никола Саркози по време на предизборната кампания от 2007 г. Още тогава тази идея не е приета еднозначно. Основната критика е заради свързването на термините национална идентичност и миграция. В протестите срещу новото министерство се включват учени, интелектуалци, журналисти, представители на неправителствения сектор. Първата реакция е подаването на оставка на осем изследователя от Националния център за история на имиграцията. През лятото на 2007г. учени лансират идеята за създаване на Обсерватория за институционализация на ксенофобията

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

и започват регулярната публикация на издания, обсъждащи налагането на негативни стереотипи за чужденците в обществото и най-вече на разбирането, че имигрантите са проблем за публичните власти. Отговорът на първия министър на новото министерство Брис Ортефо е, че проблемът не е самата имиграцията, а липсата на политика за имиграцията. В резултат на това е създадено и министерството. Въпреки този не лесен обществен контекст Министерството на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие функционира вече няколко години.

Министерството има няколко основни функции:

1. Управление на миграционните потоци. Борбата с нелегалната имиграция е един от приоритетите на министерството. Мигрантите, които Франция иска да се установят на нейна територия, се подбират според капацитета и нуждите на икономиката. Все пак предоставянето на политическото убежище е припознато като морална отговорност.

2. Стимулиране на развитието.

Основното предизвикателство е да се даде на страните от Юга и техните жители средства, за да имат доверие в себе си и да могат да устроят бъдещето си в страните си на произход. Става дума и за това страните на произход да имат възможност по-добре да управляват имиграцията.

3. Стимулиране на интеграцията.

Чужденец, който има право на краткосрочно пребиваване и иска да се установи във Франция, трябва да владее езика и да зачита ценностите на Републиката, за да получи карта за постоянно пребиваване за 10 години. Държавата също има задължения към него. Тя му гарантира правото на достъп до жилище, образование, работа с цел по-добрата му интеграция. Също така се стимулира и облекчава работата на асоциациите, борещи се с дискриминацията.

4. Стимулиране развитието на френската идентичност.

Френската идентичност е едновременно резултат от историята на страната и бъдещето на нацията. В чл. 1 на Конституцията се казва, че Франция е република, която е неразделима, светска, демократична и социална. Тя предоставя

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

равенство пред закона на всички граждани без разлика на произход, раса или религия. Имиграцията, интеграцията и националната идентичност са допълващи се и неразривно свързани. Това е една от най-критикуваните мисли на Министерството, както и изобщо принципа на френската миграционна и интеграционна политика.

Министерството координира и регулира политиката на Франция по отношение на имиграцията и интеграцията, като се води от четирите описани по-горе приоритета.

1. Имиграция. До създаването на Министерството компетенциите по отношение на интеграцията са били на министерствата на вътрешните и външните работи, както и на социалното министерство. Според декрет от 31 май 2007 г. в компетенциите на новото министерство е предоставянето на гражданство чрез натурализация или брак. В сътрудничество с пазителя на държавния печат и Министерство на правосъдието се издават документи за френско гражданство. Заедно с министерствата на труда, икономиката и финансите, новото министерство на имиграцията участва в събирането на данни за броя на имигран-

тите и тяхната интеграция. Министерството разработва и прилага условията за влизане, престой и упражняване на работа на територията на Франция. Нормативните и законодателни актове в тази област са обединени в Кодекс за влизане и престой на чужденци и предоставяне на убежище.

2. Интеграция. До създаването на Министерството, интеграцията в била в компетенциите на социалното министерство, както и на това, занимаващо се с градските политики. Според декрета от 31 май 2007г., то е отговорно за приемането на чужди граждани, които искат да се установят във Франция, както и за всички въпроси засягащи интеграцията на имигрантите в страната. Във връзка с изпълнението на тази си функция министерството участва в разработването и прилагането на политиките за образование, професионално развитие, култура, социални дейности, здравеопазване, заетост, развитие на градовете, жилищно настаняване и борба с дискриминацията.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

3. Национална идентичност.

Заедно с останалите отговорни институции Министерството участва в разработването и прилагането на политиките, свързани с опазването на националното наследство и развитието на принципите на Републиката и гражданските ценности.

4. Солидарно развитие. До момента тази сфера е била в компетенциите на Външното министерство. Според декрета от 31 май 2007г. Министерството заедно с тези на външните работи, европейските въпроси, икономиката и финансите е отговорно за политиките, свързани със солидарното развитие. Тук се включват и дейностите по контрол на миграционните потоци.

Днес под шапката на Министерството работят различни агенции и офиси:

- **Националната агенция за социална кохезия и равенство на шансовете** има като основна функция да подпомага хората, които срещат някакво затруднение по отношение на социалното или професионално включване. Работи

преди всичко в областта на интеграцията, борбата с дискриминацията и гражданските политики. В този смисъл освен на Министерството на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и развитието е подчинена и на министерството, занимаващо се с жилищното настаняване и градовете.

- **Френски офис за защита на бежанците и апатридите**, създаден през 1952г. като обществена институция с финансова и административна автономия. Основната мисия на Офиса е да прилага международните конвенции, свързани с защита правата на бежанците и най-вече чл. 1 на Женевската конвенция.

Сайтът на Министерството: <http://www.immigration.gouv.fr/>

Сайтът на Френски офис за защита на бежанците и апатридите: <http://www.ofpra.gouv.fr/>

Сайт на Национална агенция за социална кохезия и равенство на шансовете: <http://www.lacse.fr/dispatch.do?sid=site>

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

Френски офис за имиграция и интеграция

Офисът е създаден с това наименование през 2009 г. Той обаче има дълга институционална история. Още през 1926 г. е създадена Социалната служба за помощ на имигрантите отначало като частна организация. През 1932 г. е припозната като публична. През 1945 г. е създаден Националният офис по имиграция, чиято основна мисия е била наемането на работна ръка, необходима за развитието на Франция по това време. През 1988г. е преименуван на Офис за международни миграции, като в компетенциите му влиза и наемането на французи в чужбина. През 2003г. е създадена публична служба за първичен прием на имигранти и е въведена идеята за договор, обвързващ имигранта с гържавата. През 2005г. е създадена Националната агенцията за прием на чужденци и мигранти и е въведен Договорът за прием и интеграция. През 2007г. в компетенциите на Агенцията влиза и прякото управление на обучението по език и граждански ценности. През 2009г. е реформирана във Френски офис за имиграция и интеграция. Макар и под шапката на Министерство на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие, офисът има основна роля и е представен отделно.

Офисът има две основни функции, които засягат имиграцията и емиграцията към и от Франция. Първата е да подпомага чужденците в процеса на тяхната имиграция и интеграция. Втората да подпомага французите по пътя на тяхната емиграция от страната и установяването им в друга държава.

Деятностите на Офиса са в няколко насоки:

- 1. Пристигане на имигранти с цел работа.** В съгласие с дирекциите по трудова заетост и професионално образование на ниво департамент, Офисът е отговорен за чуждестранните работници (за страните извън ЕС). Другата му цел е да развива положителния образ на страната пред чужди инвеститори. Той е институцията, към която се обръщат фирмите, желаещи да наемат високо квалифицирани работници.
- 2. Събиране на семейства.** Офисът събира молбите, контролира настояването на подалите искане и след положително решение на префекта с въвеждането на подалите искане чрез мисиите си в чужбина или консулствата на Франция.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

- 3. Медицински преглед.** Офисът е институцията, която извършва медицинския преглед на чужденците, които ще пребивават дълготрайно в страната.
4. Офисът посреща чужденците при пристигането им във Франция и им предлага да подпишат **договора за приемане и интеграция**. При пристигането си имигрантът осъществява първият си контакт със социални работници от Офиса. Той има задължения и по отношение на търсещите убежище.
- 5. Връщане в страната на произход.** Офисът е отговорен за напускането на страната на хора

В много тежко икономическо или социално положение, тези, които са получили покана или задължение за напускане. В някои случаи подпомага и икономическата им интеграция при завръщането им.

- 6. Наемане на французи в чужбина.** Мисията на офиса е да облекчава контакта между французите, желаещи да се установят в чужбина, и предлагащите работа. Създадено е специална мрежа с тази цел.
- 7. Борба с нелегалното наемане на чужденци.**

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

Висш съвет по интеграция

Съветът е създаден с декрет номер 89-912 от 19 декември 1989г., подписан от тогавашния президент на Република Франция - Франсоа Митеран. Първоначално е бил наречен Комитет по интеграция. Този декрет е ревизиран на 31 март 2006 г. и институцията е прекръстена на Висш съвет. Съветът има повече от двайсет члена, назначени с декрет на президента по предложение на министър-председателя. По същия начин се назначава и неговият председател. Мандатът е три години.

През юли 2004 г. към Съвета е създадена и Статистическа обсерватория, към която функционира научен съвет.

Днес Съветът е под шапката на Министерство на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие, но поради специфичната му роля на консултативен орган е представен отделно.

Мисията на Съвета е да дава мнение и да отправя предложения относно интеграцията на пребиваващите във Франция чужденци или хора с чужд произход.

Съветът изготвя ежегодни доклада за министър-председателя относно всички въпроси, свързани с интеграцията. Дейността му включва подготвянето на публичния дебат по темите,

свързани с интеграцията чрез организирането на конференции, семинари, различни форуми.

Статистическата лаборатория към Съвета изготвя ежегодни статистически доклади за миграционните потоци. Тя също така изготвя и механизми за оценка на интеграцията.

Сайтът на съвета е: <http://www.hci.gouv.fr/>

Основни НПО

Организации с държавно участие, имащи влияние върху миграционните и интеграционни политики

Агома (Adoma)

Агома е създадена през 1956 г. по името Сонакотра (Национално гружество за строеж на жилища за алжирски работници и техните семейства) от държавата с цел да се справят с растящите „бидонвили“ и интеграция първоначално на работниците, пристигащи от Алжир, а по-късно най-общо на имигрантите (в това число и бежанци). През годините функциите са еволюирали и днес се занимава с широк спектър от дейности, засягащи хора, трайно изключени от обществото

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

и целящи тяхното включване. Адома работи съвместно с централната власт и местните власти в 55 департамента. През 2005г. гружеството подписва специална спогодба с гържавата, според която трябва да осигури жилища за 10 000 младежи в процес на интеграция на пазара на труд. През 2007 г. гружеството е прекръстено на Адома, тъй като старият акроним вече е лишен от съдържание и е свързан с много насложени през годините по-скоро негативни конотации.

Сайтът на Адома е: <http://www.adoma.fr/spip.php?article20>

- **Национален център за история на имиграцията** (Centre National de l'Histoire de l'Immigration Palais de la Porte Dorée)

Макар и идеята за създаването на центъра да съществува от десетилетия той е създаден през 2007 г. и е под шапката на министерствата на културата, образованието и науката. Мисията му е да показва истории, свързани с интеграцията на различни мигрантски групи във Франция, както и да променя мнението и нагласите в обществото относно имигрантите.

Като страна със силно развито гражданско общество Франция има и значителен брой неправителствени организации, които се занимават с проблемите на имиграцията и интеграцията. Някои от тях са представени по-обстойно. В края на тази част е даден списък и на групи асоциации.

- **Асоциация за социална семейна помощ на мигранти** (Association Service Social Familial Migrants).

Асоциацията е създадена още през '50-те години на 20 век, макар и под друго име. Сегашното си име получава през '70-те години. Асоциацията е създадена с помощта на гържавата и работи тясно с централната и местната власт. Основната ѝ мисия е свързана с помощта в процеса на интеграция на имигрантите, предотвратяване на дискриминацията и социалното изключване.

Сайтът на асоциацията е: <http://www.assfam.org/>

- **Здравеза мигрантите** (Migrations Sant)

Асоциацията се стреми да подпомага превенцията на здравето сред мигрантите, да улесни гостъпна им до здравни услуги, чрез инфор-

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

мационни кампании да информира обществото за здравните и санитарни проблемите, пред които са изправени мигрантите. Работи в сътрудничество с всички институции, които имат отношение към тези проблеми.

Сайтът на асоциацията е: <http://migrations-sante.eu/>

- **Женерик** (Generiques)

Асоциацията е създадена през 1987г. Мисията ѝ е да популяризира миграционните феномени във Франция и по света. Асоциацията е специализирана и в съхранение на документация, свързана с историята на мигрантите във Франция и притежава архив с подобни материали. Има и собствени издания.

Сайтът на асоциацията е: <http://www.generiques.org/>

- **АнкРАж** (AnCrAges)

Това е асоциация, която се занимава с история на имиграцията и по специално с критичен прочит на колониалното минало на Франция и други европейски държави.

Сайтът на асоциацията е: <http://ancrages.free.fr/presentation.htm>

- Форум бежанци (Forum Rfugis)

Асоциацията е създадена през 1982г. в Лион. През годините се утвърждава като водеща асоциация в областта на убежището и бежанците. Партнира си с централната и местната власт, редица асоциации, като във Франция, така и на ниво ЕС.

Сайтът на асоциацията е: <http://www.forumrefugies.org/>

- **Франция земя на убежището** (France Terre d'Asile)

Създадена през 1970г. Основната мисия е да защитава и да разпространява ценностите и принципите на основните международни конвенции, гарантиращи правото на убежище.

Сайтът на асоциацията е: <http://www.france-terre-asile.org/>

- **SOS Расизъм** (SOS Racisme)

Създадена през 1984г., асоциацията си поставя като основна цел борбата с всяка форма на расова дискриминация. Счита се, че е близка до Френската комунистическа партия. Макар и да не се занимава директно с имигрантската тематика, госта

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

често взема позиции по теми, свързани с проблемите с интеграцията на имигрантите, както и с тяхната дискриминация. Въпреки това често е критикувана от някои имигрантски движения заради крайните си позиции.

Сайтът на асоциацията е: <http://www.sos-racisme.org/>

- **Движение на имиграцията и предградията** (Mouvement de l'Immigration et des Banlieues)

Създадена през 1995г. след поредица от сблъсъци в предградията и „имигрантските“ квартали на големите френски градове. Поставя си за основна цел борбата с институционалната дискриминация и расизъм към жителите на тези квартали и преди всичко към младежите от имигрантски произход, които често стават жертва на нередовно отношение от страна на полицията и на дискриминация.

Сайтът на организацията е: <http://mibmib.free.fr/>

Организира се ежегоден форум, на който се обсъждат проблемите на хората от предградията и чиято цел

е да се създаде културно, социално и политическо движение на хората от „народните“ квартали.

Сайтът на форума е: <http://fsqr.free.fr/>

Партньори на форума са редица неправителствени организации, асоциации и движения, които работят в сферата на борбата с дискриминацията, равните шансове за имигрантите на национално и местно ниво:

Контрбанг, Роменвил (La Contrebande, Romainville), Фронталин, Сен-Дени (Frontline, St-Denis), Асоциацията на работниците от Магреба във Франция (ATMF), Федерация на тунизиците за гражданство на двата бряга (FTCR), Къщата на лалетата, Блан - Меснил (Maison des Tilleuls, Blanc-Mesnil), Вигяно от тук, Блан - Меснил (Vu d'Ici, Blanc-Mesnil), Движение на коренното население на Републиката (Mouvement des Indigènes de la République), Regarde-à-vue (Regarde à vue), Иге-а-Кугр, Лил (Idées-coudre, Lille), Член 1, Лил (Article 1er, Lille), Колектив на хората без документи 59, Лил (Collectif des sans papiers 59, Lille), Сюд Солидари (SUD Solidaires), ДиверСити, Лион (DiverCité, Lyon), Ле Мотиве, Тулуза (Les Motivés, Toulouse), Горба, Лион (Ghorba, Lyon), Агора, Болен-Вилан, (Agora, Vault-en-Velin), Тактиколектив, Тулуза (Taktikollektif, Toulouse),

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

Справедливост за Пти Бар, Монпелие (Justice pour le Petit Bard, Montpellier), Бужки Буж, Дамари-лес-Ли (Bouge Qui Bouge, Dammarie-Lès-Lys), Ажонс Им'медиа (Agence Im'media), Резистон Енсамбл (Résistons Ensemble), Колектив Анти-Демолисион (Collectif Anti-Démolition), Движение срещу расизма и за приятелство между народите (MRAP), Право на жилище (DAL), Индижен гю Нор, Лил (Indigènes du Nord, Lille), Асоциация Синержи, Гусневил (Association Synergie, Goussainville), Асоциация на жените от Франс-Моасин, Сен-Дени (Association des femmes des Francs-Moisins, St-Denis), Л'отр Мен, Вилантюз (L'Autre-Ment, Villeteuse), Съюз на имигранти работници от Тунис (UTIT), Акт-Ъп (Act-Up), Бряг на Паметта, Нант (Quai de la Mémoire, Nantes), Ла Ка-Бин (La K-Bine), Ла раж гю Пупл, Марсилия (La Rage du Peuple, Marseille), Ребондир, Бонди (Rebondir, Bondy), Колектив на мюсюлманите във Франция (Collectif des musulmans de France), Фонтени-Женерасион, Фонтени-су-Боа (Fontenay Générations, Fontenay-sous-Bois), Генерация Палестина, Стен (Génération Palestine, Stains), Културна организация на турските имигранти работници (ACTIT, Paris), Отворената къща, Ле-з-Юли (La Maison Ouverte, Les Ulis), АК-лю-Фу, Клиши-су-Боа (AC le Feu, Clichy Sous Bois), Дискрибадж, Сарсел,

(Discri'badge, Sarcelles), Център Малком Х, Фонтени-су-Боа (Centre Malcom, Fontenay Sous Bois) и гр.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

3. ПРОГРАМИ И СТРАТЕГИИ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ

Национални

Националната политика на Франция по отношение на имиграцията и интеграцията на имигранти е изградена на базата на няколко закона от съответно 2003, 2006, 2007 г. Политиката в тази област днес се координира от ресорното Министерство на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие. Неговата основа цел е да развива и подобрява синергията и координацията между отделните публични политики по отношение на имиграцията и интеграцията, попадали в програмите на различни институции преди създаването му.

Целта, която Франция си поставя, е да управлява успешно миграционните потоци и да си „избира“ имигрантите. Става въпрос за контролирана имиграция с ясно дефинирана цел по отношение на интеграцията на търсените имигранти и борба с нелегалните. Интеграцията се разглежда като динамичен процес и поставяне на индивида в еволюираща социална среда, която му предоставя достъп до работа, жилищно настаняване и разбираем език (т.е.

изучаване на френския език е задължително). Политиката си поставя за цел и борбата с всяка форма на дискриминация и социално изключване.

Борбата с нелегалната имиграция се основава най-вече на идеята за подобряване на контрола, чрез въвеждане на биометрични методи, борбата с трафика на хора и измамите с документи.

Същевременно, Франция декларира многократно желанието си да продължи да приема бежанци и да предоставя убежище, като едновременно засили диалога със страните на произход и подпомага тяхното устойчиво развитие.

В страната функционира Между-министерски комитет за контрол на имиграцията, ръководен от министър-председателя или от министъра на Министерството на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие. Този комитет събира осемте отговорни министри, а именно на вече споменатото министерство, това на вътрешните работи и отвъд морските територии, социалното, на отбраната, на правосъдието, на външните работи и европейските въпроси, на образованието, на икономиката и на финансите. Комитетът определя основните държавни политики

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

по отношение на контрола на миграционните потоци и в съответствие с разпоредбите на Кодекса за влизане и пребиваване на чужденци и правото на убежище приема всяка година доклад по дългогодишните препоръки на парламента по отношение на държавната политика за имиграция. Законът от 20 ноември 2007 г. определя основните насоки на тази политика днес.

Между-министерският комитет за интеграция, ръководен от министър-председателя има за цел да определя, провежда и координира политиката по отношение на интеграцията на пребиваващите чужденци или хора от чужд произход. В него се включени всички министри, които отговарят за министерства имащи отношение към интеграцията и прилагането на политиките за интеграция на мигранти, като това на образованието, управлението на градовете, социалното, това на младежта и ресорното по отношение на жилищното настаняване. В логиката на политиката е залегнало желанието за предоставяне на достъп до права на имигрантите чрез действия на държавата, но също така и чрез стимулиране на гражданското общество и неговата борба с дискриминационните практики.

По време на дебатите за закона за финансите за 2008 г., в частта му

за политиките за имиграция и интеграция, парламентът приема решение за документ за цялостна политика за „имиграция и интеграция“. Парламентаристите конкретизират неговата цел около разбирането, че той ще изгражда основната визия за политиките в тези области и отделяните за тях средства. Този документ, заедно с годишните доклади, ще позволи около общите политики да се изграждат конкретните програми за контрол на имиграцията и интеграция .

Също така през 2009г. в комюнике на министъра на Министерството на имиграцията, интеграцията, националната идентичност и солидарното развитие до префектите на регионите и департаментите се поставя акцент върху необходимостта от разработване на регионални и на ниво департаменти програми за интеграция, като необходима стъпка в децентрализацията на политиката и по-лесния достъп до нейните реални бенефициенти.

В същото комюнике се говори и за необходимостта от промяна на политиката по отношение на легално пребиваващите имигранти от една страна и гарантирането на равен шанс

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

и промоция на разнообразието, което засяга всички граждани независимо от това дали са с чужд или местен произход.

Градски

Макар че политиките за управление на миграционните потоци и интеграцията на имигрантите се формират в рамките на национални държави и имат национален характер, често именно градовете и тяхното управление са тези, на които пряко се налага да се справят с реалните проблеми. Именно за това много често градските управы разработват специфични мерки и политики за интеграцията на имигрантите.

Програма на община Париж

Според преброяването от 1999г. на територията на френската столица живеят 456 000 имигранти и чужденци. Това прави Париж един от най-мултикултурните градове в страната (заедно с Лион и Марсилия).

Още през 2005г. общината разработва специална политика за интеграция. Тя си поставя четири основни цели:

- Прокламиране на гражданските ценности и улесняване на достъпа до права, с цел всеки живеещ в Париж да се чувства гражданин на града независимо от произхода си;
- Превенция и борба срещу етническата и расова дискриминация чрез обучение и информираност;
- Опознаване и представяне на културата на имигрантите с цел обогатяването и идентичността на града;
- Солидарност към най-уязвимите парижани от чужд произход.

В свое комюнике от същата година кметът на Париж представя основните насоки в политиката на града по отношение на имигрантите. Около изложените по-горе основни цели са оформени конкретни практики.

1. Гражданственост, равен достъп, права

- Граждански съвет на парижаните от страни извън ЕС. В Съвета са включени жители на града, които нямат право да гласуват на местни избори. Има функцията на консултативен орган и дава становища по въпроси, засягащи жителите на града, които произхождат от държави извън ЕС. Някои от предложенията му са залегнали в реалната политика на

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

общината. Благодарение на Съвета се издава два пъти годишно вестник „Всеки парижанин е гражданин“. Пак благодарение на него много от административната документация на общината е била преведена на редица езици. В дейността му влиза и организирането на множество конференции за ролята на имигрантите в живота на градовете и тн. Подобни съвети са създадени и в някои от кварталите на Париж (19-ти и 20-ти).

- Общината предоставя безплатна юридическа помощ. Тя се предоставя на удобни за имигрантите места, като дори е създадена автобусна линия с тази цел, наречена „автобус на солидарността“, която улеснява предвижването до местата, където се провеждат консултациите.
- Полагат се усилия за по-адекватно предоставяне на публични услуги чрез документи и формуляри на различни езици, наемане на превозачи, изготвяне на много-езични брошури за службите за социално настаняване и помощ за възрастни хора. Същевременно са разработени и програми за обучение на персонала, за да може по-лесно и ефективно да обслужва имигрантите.

2. Социална интеграция и равенство

- Социални помощи. От 1 юни 2005г. общината предоставя социална помощ в съгласие със закона на пребиваващи от повече от 3 години на територията на Париж граждани на трети страни (а не както преди само на тези притежаващи разрешително за пребиваване за 10 години).
- Специално за малолетните и непълнолетните е разработена програма за интеграция, включваща центрове за социална подкрепа и професионална ориентация. Също така са подготвени и програми за езиково обучение и такова в граждански ценности, необходимо за получаване на документи за пребиваване.
- Търсеци убежище. Въпреки че грижата за искащите убежище е от компетенциите на държавата, общината е развила собствени средства за подкрепа, като например предоставяне на място за пребиваване, храна, центрове за подкрепа на майки с деца и информационни кампании за семейно планиране.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

- Специално внимание се обръща на жените, най-вече чрез кампании информиращи жените-имигранти за правата им. Превенцията на домашното насилие, срещу насилствените бракове и малтретирането на жени са сред приоритетите. Общината си сътрудничи с неправителствения сектор в тази сфера. Също така се правят опити за подпомагане на бременни жени чрез осигуряване на преводачи за редовните им медицински прегледи и тн.
- Правят се редица усилия по отношение на здравеопазването, чрез откриването на специални медицински центрове. Особено внимание се обръща на превенцията преди всичко на СПИН.
- Специални програми се разработват за децата. Добър пример е откриването на френско-китайска детска градина. Усилията са насочени най-вече към интеграцията им в образователната система, научаването на френски и т.н. Създадени са специални центрове с тази цел.
- Младежите са особено засегната от социално изключване група. С тази цел общината разработва специални програми за подкрепа в процеса на образование и включването на погроставашите в различни проекти и програми, в които да се възпитават в граждански ценности.
- Специални механизми са разработени и за студентите, които улесняват получаването на документи за пребиваване и тн.
- Възрастните хора също се ползват с особено внимание, чрез специални улеснения при гостъпа им до услуги, стимулиране на асоциативния им живот, като например създаване на „Социалното кафе“. Общината на Париж се е ангажирала и със специална програма за настаняването на възрастни имигранти.
- Към 2005 г. в Париж има 46 обществени за работещи имигранти, в които пребивават 14000 души. Полагат се усилия за подобряване на условията и създаване на нови поради факта, че за момента те са свърх населени.
- Специфични програми има и за отделните групи, като най-ясно дефинирана е тази за китайски имигранти.

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

3. Промоция на културата на имигрантските групи.

- Важно място в тази област играе Националният център за история на имиграцията.
- Във Венсенската гора е създадена Градина с тропическа растителност (Jardin d'agronomie tropicale), в която има постоянна експозиция с културно наследство от бившите колонии.
- Центърът Луксор е място за представяне на филми и музика от страните от Юга.
- Общината подкрепя и различни други културни прояви, представящи изкуство на имигрантските групи.
- Особено място в политиката на общината на Париж, в синхрон с гържавната такава, заема съвместното развитие и подкрепата за страните на произход на мигрантите.

4. Борба срещу расизма и дискриминацията

- Общината осъществява различни програми срещу расизма, анти-семитизма, дискриминацията. Особено място в тях е отредено на младите.
- Дискриминацията на пазара на труда е една от най-ясно изразените. Усилията са най-вече към младите и успешното им интегриране. Пример в тази насока е подписването на договори между общината и определени фирми за наемане на стаж или постоянно на младежи от имигрантски произход. Предоставят се и специални социални услуги на търсещите работа.
- Равният шанс е най-добрия начин за избягване на дискриминацията. Пътят към него е образованието. Общината стимулира различни образователни програми, училища за втори шанс и тн.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

4. ДОБРИ ПРАКТИКИ

Скритите градини, Глазгоу – създадени като място, което предлага отгих от напрежнатия и често изолиращ градски живот. Дизайнът на градините отразява различни вярвания и традиции в градинарството. Те са красиво неутрално място, което поощрява посетителите да се замислят за общите корени на човечеството, религиите и културите. Дейностите, които се изпълняват там, включват градинарство, готварство, изкуства и занаяти и създават възможности за межкултурен обмен, а мястото играе ролята на „мост“ между хората и общностите като домакин на фестивали и дискусии.

Кампанията в Ковънтри – кампания за разнообразието, основана на „добри новини“ и визуализация на хора от различни етноси и култури в разнообразни ситуации, в градския контекст. Като използва мултимедияен микс, кампанията цели да утвърди включващ подход към живота в града, да предаде положителни послания за ползите от разнообразието с помощта на образи и да насърчи чувство на гордост и принадлежност към Ковънтри като толерантен и гостоприемнен град. За

целта са използвани образи на реални хора в реални ситуации и места.

Училищен форум – обединява помощните училища в Бристол, които се организират на доброволен принцип от етнически или религиозни малцинства. Форумът се управлява от координатор, който подпомага създаването и съветва училищата за представяне на културни, религиозни и езикови занимания, както и на допълнителни уроци по основни учебни предмети. Съвместно с Университета на Западна Англия се изработват стандартни методики на преподаване, учебни програми и системи за гарантиране на качеството. Постигнатите добри практики се оповестяват чрез бюлетин и на сайта на проекта.

Проектът ЕКИП цели създаване на възможности за семейства от различни вероизповедания в училище да постигнат взаимно разбиране на своите религиозни убеждения; организиране на дейности, които да съберат групи с различни култури и да преодоляват различията между тях и между поколенията; повишаване на самочувствието и чувството за включеност на учениците от разнообразни етнически групи в учебната среда. Училището е установило добри връзки с централите на съответните вероизповедания и е

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

съставило програма за посещения на храмове и културни центрове с участието и на родители от съответните религиозни общности. От своя страна те също посещават училището и участват в негови знакови събития, някои от които включват и широката общественост.

Стратегията за новите общности на Саутхемптън е разработена в отговор на регистрирано значително увеличение на икономическите имигранти и бежанците в града. Целта на стратегията е подобрен достъп до услуги чрез координация на тематичните работни групи за здравеопазване, образование, заетост, жилищно настаняване, услуги за деца, медии и сигурност. Сред успехите на проекта са повишено разбирателство и подобрени отношения между приемниците и новите общности в града в резултат на намалени напрежения, създадени групи в общността, които да решават конкретни проблеми, по-добро познаване и увереност в предявяването на основни права и в частност правото на труд, по-голямо ангажиране на новите общности, особено в спортни дейности.

Партньорства за равенство е резултат от изискването на британския закон за елиминиране на всякакви форми на расова дискриминация и

насърчаване на равните възможности и добрите взаимоотношения между групи от различни раси. Той обединява градския съвет, ключови публични органи като полицията, пожарната, тръстът за грижи за децата и Съветът за доброволни услуги. Проектът се подкрепя от междуведомствен екип, отговорен за осигуряване на координиран подход към равенството и разнообразието на съответната територия. Ключова цел на градския съвет е подобряване на достъпа до услуги за всички в града, включително за слабо представените групи, и увеличаване на възможностите за намиране на работа.

Проект **„Женски свят“** се основава на разбирането, че жените са ключов фактор в осигуряването на информация за семейства и приятели и се стреми към по-добра интеграция, намаляване на социалната изолация и свързване на хората в мрежи за взаимна помощ. Проектът е насочен към семействата на имигрантите и насърчава техните взаимодействия чрез съвместни дейности, които включват разнообразни таланти. Провеждат се ателиета по кулинарно изкуство, изящни и приложни изкуства, където жените имат възможност да обменят културно „ноу-хау“.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

Сомалийски обеден клуб е клуб на възрастни граждани от сомалийската общност, където те се срещат помежду си и с общински служители. Целта е, от една страна, да се даде възможност за социални контакти, а от друга да им бъде осигурена информация и подкрепа. Провеждат се и уроци по английски език. Срещите са седмични, осигурен е топъл обяд и се дават насоки за социални услуги и грижи, здравни прегледи и жилищни въпроси. Проектът се финансира от градския съвет.

Проект „Живи библиотеки“ включва модел за развитие на общността, поставящ акцент върху изграждането на връзки и избягване на конфронтацията на стереотипи на местно ниво. Той се изпълнява в четири обществени библиотеки в Англия и използва тяхната територия като институции, радващи се на обществено доверие. Проектът предоставя пряк достъп до нечие преживяване и позволява на клиентите си да „си наемат“ някого за разговор. Идеята е родена в Дания през 2000 г. и оттогава е разработена в редица държави като средство за борба с дискриминацията. Привлечените доброволци включват ветеран от войната, мюсюлманка,

чернокож полицаи, бездомник, будистки монах, заразен от СПИН и много други и биват внимателно подготвени. Стремелът на организаторите е да осъществят срещи между хора, изпитали предубедено отношение, като се избягва допускането, че която и да е от тези групи представлява „проблемна“ категория. Предлага се широк спектър от теми, като интеркултурните се съчетават с местната култура и така на разположение за разговор могат да бъдат както полски имигрант, така и местен миньор.

Проектът „Свигетел“ на група „Нашите истории правят вълни“ – творци от африканската диаспора, работещи заедно в съчетание на различни артистични форми. В рамките на проекта са създадени театрално представление и образователна архивна изложба за увеличаване на осведомеността на обществото относно мястото на карибската общност в Бристол и в историята на страната. Изнесени са 5 успешни представления и са организирани пилотни уъркшопове за ученици по изкуствата. Проектът ангажира 6 млади чернокожи танцьори на възраст 16-22 г. и има дава възможност да работят с професионалисти.

За да предотвратят предразсъдъците към мюсюлманските общности, град-

Европейски съюз

**Европейски фонд за интеграция
на граждани на трети страни**
Министерство на труда и социалната
политика на Република България

ският съвет на Бристол публикува **сборник с често задавани въпроси и „Митове и факти“** за мюсюлманите в страната. В наши дни ислямът е една от най-практикуваните религии във Великобритания. След бомбите в Лондон през юли 2005 г. обаче ислямофобията набра скорост. Митовете за мюсюлманите са широко разпространени и сборникът цели да разпространи по-добро разбиране и да засили социалната сплотеност. Някои от въпросите, на които отговаря, са защо мюсюлманите присъстват постоянно в новините; очакват ли „специално отношение“; имат ли жените права според исляма; какви са основните убеждения на тази религия; кои са мюсюлманите във Великобритания и допринесли ли са по някакъв начин за нейната цивилизация.

Новопристигащите в Бирмингам могат да се осведомят за живота в града и да се запознаят с правата и задълженията си благодарение на **новаторския сайт www.welcometobirmingham.org**, осигурен от Стратегическо миграционно партньорство за западен централен район и разработен като съвместен проект на Дигитален Бирмингам и Партньорство за здравеопазване и качество на живота, който да подпомага и улеснява заселването в града. Създаването на сайта е

признание на нуждата от консолидиране и развитие на съществуващата информация в достъпен и единен портал и е предназначен не само за новопристигналите, но и онези, които работят с тях. Всички доставчици на услуги като библиотеки, районни центрове за съвети и образователни институции могат да го използват. Сайтът съдържа видео материал и текст на седем езика и навигация по имиграционен статут и тематична област.

Националната Служба за интеграция на бежанците и заетост осигурява **достъп до работни места и социални услуги** за бежанци сред придобиване на статут. В Шефилд дейността се осъществява в партньорство с градския съвет, Северния бежански център и Проект новопристигнали бежанци. Службата е ориентирана към подпомагане на интеграцията с акцент върху жилищно настаняване и социални услуги и заетост. На национално ниво в периода 2005 – 2008 г. Шефилд е едно от четирите пилотни места за новата услуга.

ПОДКРЕПА ЗА АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

ОПИТЪТ НА ФРАНЦИЯ

БИБЛИОГРАФИЯ

- Doytcheva M. Une discrimination a la francaise ? : ethnicite et territoire dans les politiques de la ville. Paris : La Decouverte. 2007
- Lanquetin, Marie-Therese. La double discrimination a raison du sexe et de la race ou de l'origine ethnique : approche juridique. Rapport final decembre 2002. - Paris : ADRESSE. 2002.
- Santelli, E. Les jeunes de banlieue d'origine maghrubine : entre galure et emploi stable, quel devenir ? In: Revue europuene des migrations internationales (REMI), vol. 23, n° 2, 2007
- Les immigrés en France: une situation que evolue http://www.insee.fr/fr/ffc/docs_ffc/IP1042.pdf
- http://www.insee.fr/fr/themes/document.asp?reg_id=0&ref_id=immfra05ee
- http://www.insee.fr/fr/themes/document.asp?ref_id=ip1098®_id=0
- <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/rapports-publics/064000272/index.shtml>
- <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/rapports-publics/044000610/index.shtml>

БЕЛЕЖКИ

1. <http://www.insee.fr/fr/ppp/sommaire/IMMFRA05.PDF>
2. http://www.insee.fr/fr/themes/document.asp?ref_id=ip1098®_id=0
3. Ibid.
4. Ibid.
5. http://www.insee.fr/fr/ffc/docs_ffc/ref/immfra05ee.PDF
6. Gérard Noiriel, Le Creuset français, édition mise à jour, Seuil, p. 115, et Christian Nguyen Van Yen, Droit de l'immigration, PUF, 1987, p.25
7. <http://www.histoire-immigration.fr/>
8. Document de politique transversale. Projet de loi de finance de 2009. Politique française de l'immigration et d'integration.
9. <http://www.gisti.org/IMG/pdf/norimic0900053c.pdf>
10. http://www.paris.fr/portail/accueil/Portal.lut?portal_component=17&elected_official_directory_id=8814&document_id=14817&actormandate=31&page_id=1
11. Т.е. граждани на трети страни, тъй като тези на гържави членки на ЕС имат това право